

GRÄVNINGS- BESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Innehåll

1. Allmänt	3
2. Tillstånd	3
3. Trafikreglering	4
5. Läggningsdjup för ledningar	5
6. Kvalitetsdokumentation	5
7. Utförande och återställning vid arbeten i hårdgjorda ytor	6
7.1 Utförande av hårdgjorda ytor	6
7.2 Metoder och tider för återställning av beläggning i körbanor.....	8
7.3 Metoder och tider för återställning av beläggning i cykelbanor och gångbanor	9
7.4 Återfyllning och överbyggnadsmaterial i hårdgjorda ytor	9
8. Utförande och återställning vid grävning i grönytor	11
8.1 Förebyggande åtgärder	11
8.2 Materialhantering	12
8.3 Återfyllning	12
8.4 Slutlig återställning	12
9. Befintligt material	12
10. Garantitid	13
11. Ersättning	13
12. Inmätning	13

1. Allmänt

Gator, parker och annan allmän platsmark används till anläggningar som är till nytta för kommunens invånare. Såväl gator och parker och dess anläggningar är en förutsättning för ett fungerande samhälle. Trafiken ska flyta utan störningar liksom den tekniska försörjningen genom kablar och ledningar. Ibland leder kraven från olika intressenter till konflikter. För detta ändamål finns *Grävningensbestämmelser för allmän plats i Höörs kommun*.

För väghållaren och parkförvaltaren är det viktigt att genom långsiktig planering och bra samordning kunna begränsa antalet grävningar i kommunen. Det är viktigt att anpassa tidpunkten för grävningar till allmänhetens behov och se till att återställningen sker snabbt och med hög kvalitet. Väghållaren och parkförvaltaren måste också få ersättning för sina kostnader och för de ökade underhållskostnader som grävningar medför.

Gatorna måste därför byggas upp efter enhetliga principer och grävningar i parkmark utföras så att inga skador på växtligheten uppstår. Marken ska återuppbyggas enligt de krav som Samhällsbyggnadssektor ställer på parkmarken.

Dessa bestämmelser gäller för allmän plats som förvaltas av Höörs kommun, Samhällsbyggnadssektor. För grävarbeten i allmän platsmark krävs tillstånd av Samhällsbyggnadssektor varvid dessa bestämmelser ska följas om inte annat avtalats.

Sökanden svarar för att betryggande och enligt gällande föreskrifter nödvändiga åtgärder vidtas som förhindrar olyckshändelser i samband med eller till följd av grävarbetena.

2. Tillstånd

Ansökan om tillstånd görs via e-tjänsten "Grävstillstånd", där ledningsägaren skapar ett konto och skickar in ansökan för varje enskilt arbete direkt till Samhällsbyggnadssektor. Länk till "Grävstillstånd" finns på www.hoor.se. I ansökan ska arbetsplatsen markeras på karta, ritningar ska bifogas så att det tydligt framgår var och hur arbetet ska utföras samt arbetets art.

Ansökan skickas automatiskt till Samhällsbyggnadssektor från e-tjänsten.

När ansökan för grävstillstånd och/eller trafikordningsplan har skickats in via e-tjänsten och därmed även villkoren godkänts av sökanden har ett avtal ingåtts med Höörs kommun. Detta innebär att sökande ska uppfylla kraven i enlighet med grävbestämmelserna.

Ansökan ska vara Höörs kommun tillhanda senast **10 arbetsdagar** innan arbetet ska påbörjas. Arbeta får inte påbörjas innan ansökan blivit godkänd. Grävningstillståndet gäller bara för den tid som har angivits i ansökan. Om arbetet måste fortsätta längre tid måste tillståndet förlängas via e-tjänsten och vara beviljad innan arbetet får fortsätta.

Avtal kan tecknas som medger ledningsägare rätten att vid akuta driftfel omedelbart åtgärda fel utan att grävstillstånd har godkänts. Anmälan om akuta arbeten ska göras till Samhällsbyggnadssektor så snart det går, senast första vardagen efter att arbetet påbörjats. Anmälan görs via e-post till per.lindgren@hoor.se, ansökan om grävningstillstånd görs i efterhand via e-tjänsten, med notering att det gäller en efterhandsanmälan. **Endast direkt ledningsbrott är orsak till akut grävning**. Kvalitetsdokumentation, enligt punkt 6, ska göras på samma sätt som vid ordinarie arbeten.

Samhällsbyggnadssektor äger rätt att omgående stoppa pågående arbete om grävningstillstånd inte beviljats.

Före arbetets utförande ska syn genomföras. Ledningsägaren kallar representant från Samhällsbyggnadssektor till syn och upprättar synprotokoll med fotodokumentation. Protokollet

ska justeras av Samhällsbyggnadssektor. Under synen ska befintliga förhållanden dokumenteras. Vid synen på gröna ytor ska eventuella träd och buskar som måste tas bort värderas av Samhällsbyggnadssektor. Värderingen baseras på trädets basvärde, ålder, förväntad livslängd samt befintliga skador. Om sökanden inte kallar till syn anses området ha varit i fullgott skick då grävning påbörjades.

För utnyttjande av allmän plats för t.ex. uppställning av bodar och materialupplag krävs tillstånd från Polismyndigheten. För den mark som tas i anspråk för detta ändamål tar Samhällsbyggnadssektor ut avgift enligt av Kommunfullmäktige antagen taxa.

3. Trafikreglering

Avspärning och utmärkning ska utföras enligt senaste versionen av Sveriges Kommuners och Landstings Handbok "Arbete på väg" med tillhörande exempelsamling. Denna föreskrift ska gälla även vid akuta åtgärder.

Arbetet ska bedrivas med största möjliga skyndsamhet och med minsta möjliga störningar för allmänhet och trafikanter. **Särskild hänsyn ska tas till de oskyddade trafikanternas framkomlighet.** Ledningsägaren svarar för att trafikantordningarna flyttas och återställs.

TA-planen skickas in via e-tjänsten "Grävtillstånd".

TA-planen ska vara Höörs kommun tillhanda för godkännande **senast 10 arbetsdagar** innan arbetet ska påbörjas. Arbete får inte påbörjas innan TA-planen har blivit godkänd. Om ledningsägaren vill påskynda arbetet kan TA-plan lämnas in innan grävningstillstånd har erhållits. TA-planen gäller då endast i det fall ansökan godkänts.

Ledningsägaren ska distribuera godkänd TA-plan till:

- Räddningstjänst
- Skånetrafiken
- Polisen
- Skolförvaltningen i de fall skolskjutsar blir påverkade

4. Upplåtelse av allmän platsmark

Ansökan om upplåtelse av allmän platsmark utanför arbetsområdet för upplag, bodar, containrar och dylikt ska i god tid lämnas till Polisen. Ansökningsblankett finns på Polisens hemsida. Samhällsbyggnadssektor får ärendet för yttrande och tar ut avgift för ianspråktagande av mark enligt kommunfullmäktige antagen taxa.

Vad gäller upplag, bodar och containrar ska Tillstånds- och tillsynsnämnden kontaktas för eventuellt bygglov.

5. Läggningsdjup för ledningar

Vid förläggning av kablar och ledningar ska dessa samt tillhörande kringfyllnad alltid placeras under terrassen. Minsta förläggningsdjup för överkant av rör eller kabel redovisas nedan. Vid enstaka tillfällen kan Samhällsbyggnadssektor förordna annat ledningsdjup, i de fallen redovisas kraven i grävningstillståndet.

TYP AV GATA	MINSTA FÖRLÄGGNINGSDJUP
Huvudgata	>0,80 m
Lokalgata	>0,60 m
Gångbana/cykelbana, övrig yta	>0,50 m
Grönytor	>0,50 m

6. Kvalitetsdokumentation

Allt arbete som rör återställningsarbetet ska kvalitetssäkras genom ifyllande av blanketten **Kvalitetsdokumentation av återställningar efter ledningsarbeten inom Höörs kommun**, samt bifogad fotodokumentation på utfört arbete.

Till varje objekt ska aktuell ledningsägare utse en kvalitetsansvarig. Kvalitetsansvarig anmäler arbetet till slutbesiktning senast 4 veckor efter trafikpåsläpp.

Kvalitetsdokumentationen med bifogad fotodokumentation ska efter avslutat arbete skickas till Samhällsbyggnadssektor för beslut om slutbesiktning. I de fall ledningsägarna inte skickar in kvalitetsdokumentationen inom påvisad tid kan beställaren neka ledningsägaren ytterligare grävningstillstånd.

Ledningsägaren ska under arbetet utföra en egenkontroll. Egenkontrollen ska dokumenteras skriftligt och vid anmodan överlämnas till kommunens representant vid slutbesiktning eller vid förfrågan.

Egenkontrollen ska minst omfatta följande:

- Syn
- Befintlig asfalts tjocklek
- Förläggningsdjup
- Materialval
- PAH-kontroll

- Övrig återställning

7. Utförande och återställning vid arbeten i hårdgjorda ytor

7.1 Utförande av hårdgjorda ytor

Vid återställning ska ytan återställas till ursprunglig utformning med ursprungligt ytmaterial vad gäller typ av beläggning, kantsten, plantering, trafikordningar och övriga anläggningar om inte annat meddelats av Samhällsbyggnadssektor. Höjdanpassning ska ske till befintliga anläggningar. Återställning ska utföras i enlighet med senaste versionen av AMA Anläggning. Vid återställning ska hela den skadade ytan återställas. Med skadad yta menas schaktyta samt övrig yta som skadats i samband med arbetet.

Allt beläggningsarbete ska följa senaste versionen av TRVKB Bitumenbundna lager, TRVKB Obundna lager samt TRVAMA.

För att undvika sättningar och sekundära skador på körbanor med asfaltsbeläggningar ska återställningen göras i två etapper, d v s en första återställning och en andra återställning. Den första etappen utförs snarast möjligt dock senast 4 veckor efter återfyllnad. Yta som justerats för beläggning och inte kan spärras av, t ex ränna över hela vägen/GC-banan, får inte ligga öppen över natten. Den andra återställningen planeras och utförs av Höörs kommun.

Ledningsägarens entreprenör återställer schaktet i gata, gångbana, GC-väg och övriga ytor upp till och med bundna bärlager alternativt slitlager där bundet bärlager ej förekommer. Grön- och planteringsytor återställs till ursprungligt skick före grävning.

Resterande återställning, slitlager, utförs av Höörs kommun på ledningsägarens bekostnad. För denna resterande återställning samt för standardsänkning/framtida underhåll ska ledningsägaren erlägga ersättning enligt särskild taxa som uppdateras årligen.

Körbanor

All toppbeläggning ska utföras med ljus sten, typ kvartsit eller likvärdigt.

Vid återställning av beläggningsytor i körbanor ska skarvar placeras i vägens mitt, i körfältslinje eller i kantlinje samt i längdleds alltid utföras med rak linje 90 grader från kantsten eller kantlinjen, enligt figur 1. Avståndet mellan ny och tidigare beläggningsskarv ska vara >1,0 m. Om avståndet blir mindre ska återställning ske till tidigare skarv.

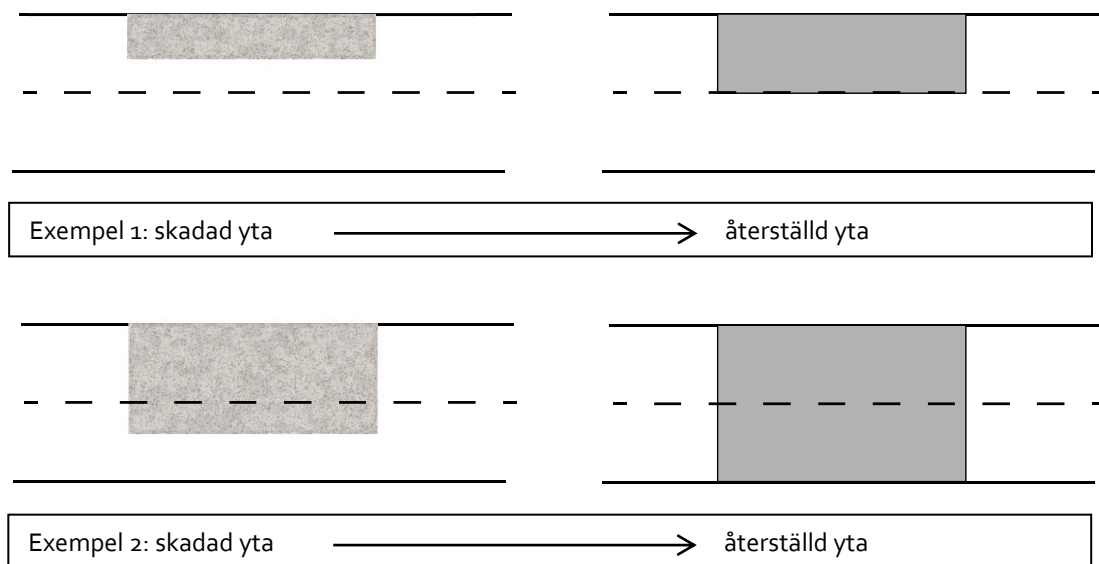

Fig. 1 Exempel på återställning av skadad yta.

Då skadad yta >60 % av bredden på gator ska hela bredden återställas med ny toppbeläggning. Då bredden på befintlig gata understiger 4,0 m godkänns ingen längsgående skarv d.v.s. asfaltering ska alltid göras av hela gatans bredd.

Vägmarkering såsom linje, pil, övergångsställe m.m. ska målas i samband med den slutliga återställningen och utföras enligt det befintliga utförandet innan grävningsarbetet. Det är ledningsägarens åtagande att dokumentera den ursprungliga vägmarkeringen på platsen innan grävningsarbetena utförs.

Vid tvärgående schakter i körbana med <20 m mellanrum ska ny toppbeläggning utföras även mellan schakterna enligt figur 2.

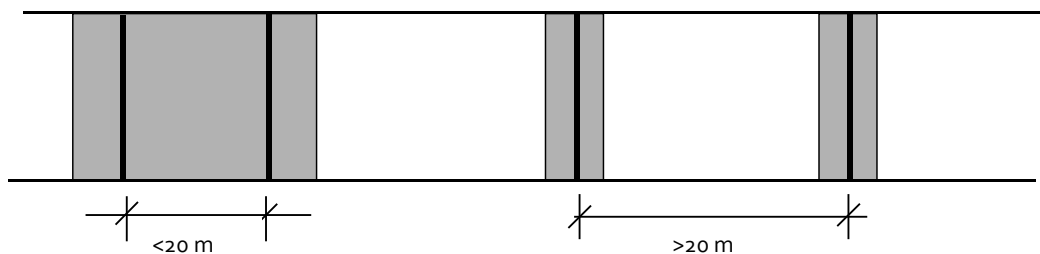

Fig. 2 Grå yta markerar ny toppbeläggning.

AG-beläggning ska alltid utföras minst 0,5 m utanför den skadade ytan. Asphalt ska sågas eller skäras så att rak beläggningsskant uppstår. Alla asfaltkanter ska rengöras och klistras före asfaltering. Efter asfaltering ska asfaltskarvar förseglas.

I körbana ska dessutom anslutningsfräsning utföras före toppbeläggning.

Anslutningsfräsningen görs minst 0,25 m utanför tidigare utförd AG-beläggning. Beläggningsskarv ska placeras i mittlinje, körfältlinje eller kantlinje. På gator som saknar linjer placeras skarven i befintlig skarv.

Cykel- och gångbanor/motveck

All toppbeläggning ska utföras med ljus sten, typ kvartsit eller likvärdigt.

Cykel- och gångbanor/motveck ska vid alla grävningar återställas med toppbeläggning på hela cykelbanans respektive gångbanans/motveckets bredd. Vid tvärgående schakter i cykelbana eller gångbana/motveck med <20 m mellanrum ska ny toppbeläggning utföras även mellan schakterna enligt figur 2. Asfalt ska sågas eller skäras så att rak beläggning-kant uppstår. Alla asfaltkanter ska rengöras och klistras före asfaltering. Efter asfaltering ska asfaltskarvar förseglas.

Vägmarkering såsom linje, pil, övergångsställe m.m. ska målas i samband med den slutliga återställningen och utföras enligt det befintliga utförandet innan grävningsarbetet. Det är ledningsägarens åtagande att dokumentera den ursprungliga vägmarkeringen på platsen innan grävningsarbetena utförs.

7.2 Metoder och tider för återställning av beläggning i körbanor

Återställningen av asfalterade körbanor ska utföras enligt metod som beskrivs i figur 3.

Toppbeläggning ska då utföras i ett senare skede där angivna tider avser tjälfri period. Observera att alla körbaneytor i princip ska ha minst AG-beläggning (AG alt AG + topp) innan de trafikeras. Vid AG i topp, så ska en fräsmån på 35–40 mm räknas in. Exempel *Överbyggnadstyp 1 huvudgator* (tabell 6.1) kräver 70 mm AG. När AG läggs som toppbeläggning så ska den sammanlagda tjockleken AG vara 110 mm. När AG läggs i toppbeläggning ska det översta lagret utföras med förhöjd bindemedelshalt.

Vid återställning av ledningsförläggingsdjup >0,8 m ska AG-beläggningen på gatan ligga under minst en tjälad period.

Återställning steg 1

Utförs innan trafikpåsläpp.

AG läggs minst 0,5 meter utanför schaktgropen.

Återställning steg 2 (Höörs kommun)

Utförs minst 1 år, men högst 2 år efter första återställningen, eller i samband med annat av Höörs kommun planerat arbete.

Fräsning av AG och ny topp min 0,25 meter
Utanför steg 1 återställningen av AG.

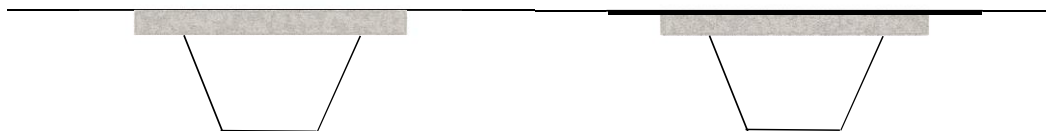
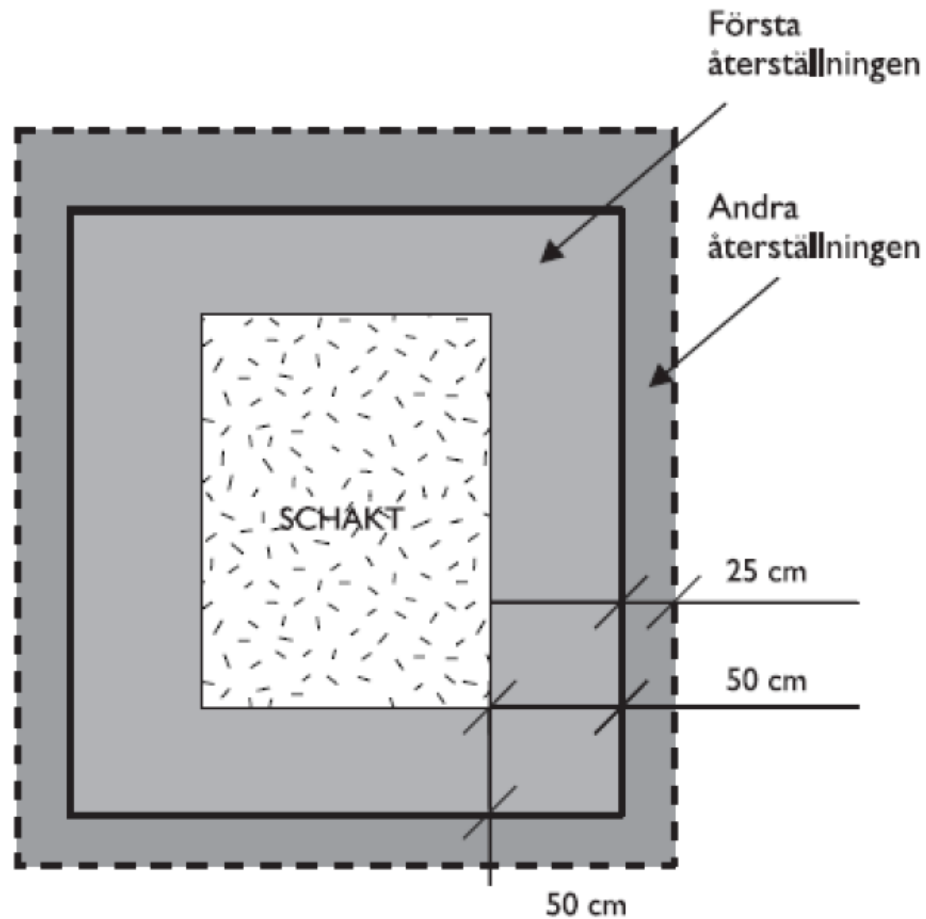

Fig 3. Återställning i två steg.

Figur 4, Omfattning av andra återställningen

Gator belagda med gatsten ska vid schaktdjup $>0,8$ m återställas med AG alternativt kallasfalt upp till färdig nivå före trafikpåsläpp. Gatstensbelagningen ska sättas senast 1 år efter att ytan trafikerats. Tiden gäller tjälfri period. Vid schaktdjup $<0,8$ m får gatstenen sättas före trafikpåsläpp.

7.3 Metoder och tider för återställning av beläggning i cykelbanor och gångbanor

Anslutningsfräsning av asfalt erfordras inte. Den slutliga toppbelagningen ska utföras senast 4 veckor efter trafikpåsläpp, om inget annat anges i grävningstillståndet.

7.4 Återfyllning och överbyggnadsmaterial i hårdgjorda ytor

Återfyllning ska utföras i enlighet med senaste versionen av AMA Anläggning.

Överbyggnadstyper

Överbyggnaden ska utföras enligt tabell 6.1. Samhällsbyggnadssektor meddelar vid synen vilken typ av överbyggnad som ska användas.

Alla material ska uppfylla ställda krav i senaste versionen av AMA Anläggning. Förstärkningslager får ersättas med bärlager vid korsning av gata. Infarter över cykelbana eller gångbana/motveck och infarter vid betongstensbelagda ytor ska dimensioneras som körbara ytor.

Tabell 6.1 Överbyggnadstyper

Överbyggnadstyp 1. Huvudgator + industrigator + uppsamlingsgator

40 mm	ABS/T 11 70/100
70 mm	AG 16/22 70/100
80 mm	Bärlager
420 mm	Förstärkningslager
Σ 610 mm	

Överbyggnadstyp 2. Lokalgator

35 mm	ABT 11 70/100
50 mm	AG 16 70/100
80 mm	Bärlager
370 mm	Förstärkningslager
Σ 535 mm	

Överbyggnadstyp 3.1

Gång- och cykelbanor

40 mm	ABT 11 70/100	15 mm	Stenmjöl
80 mm	Bärlager	40 mm	Bärlager 0–20
280 mm	Förstärkningslager	80 mm	Bärlager
Σ 400 mm		265 mm	Förstärkningslager

Överbyggnadstyp 3.2

Σ 400 mm

Överbyggnadstyp 4.1

Gångbanor

40 mm	ABT 11 70/100	60 mm	Betong-plattor
260 mm	Bärlager	30 mm	Sättsand
Σ 300 mm		210 mm	Bärlager

Överbyggnadstyp 4.2

Σ 300 mm

Överbyggnadstyp 5.1
Motveck (bef beläggning ca 4 cm)

40 mm
260 mm
Σ 300 mm

ABT 11 70/100
Bärlager

Överbyggnadstyp 5.2
Motveck (bef beläggning ca 8 cm)

50 mm	AG 16 70/100
35 mm	ABT 11 70/100
215 mm	Bärlager
Σ 300 mm	

8. Utförande och återställning vid grävning i grönytor

8.1 Förebyggande åtgärder

Erforderlig beskärning ska ombesörjas av entreprenören efter anvisningar från Samhällsbyggnadssektor. Om grävning vid träd måste göras närmare än 4 m från rothalsen eller innanför droppzonen, se figur 4, ska detta anges i ansökan och kontakt tas med Samhällsbyggnadssektor för överenskommelse om eventuella skyddsåtgärder.

Grövre rötter får inte kapas utan tillstånd. Vid kabel eller ledningspassage under större rötter ska tunnling under rötterna utföras. Vid kapning av rötter ska snittytorna vara jämna för att undvika rötangrepp.

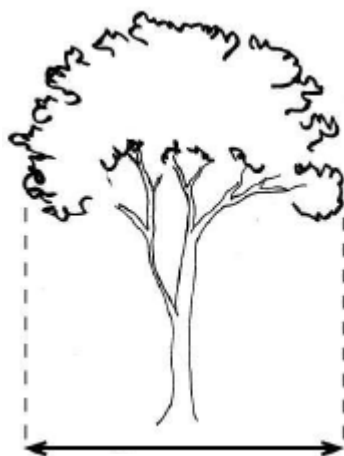

Fig. 4 Trädets droppzon.

Rötter får inte utsättas för torka, utan ska täckas eller skuggas med säckväv eller dylikt. Täckningsmaterial ska hållas fuktigt. Vid arbete på grönytor ska lämpliga maskintyper användas för att undvika packningsskador.

Vid grävningsarbeten intill växande träd ska särskilt utsatta träd skyddas med staket eller inbrädning under byggnadstiden. Ytterligare träd som ska skyddas kan anvisas av Samhällsbyggnadssektor.

Runt träd, där markytan eventuellt kommer att belastas med upplag eller trafik, ska ett tillfälligt lager av 300 mm samkross 0–40 läggas ut. Mellan samkross och befintlig mark ska en markfiberduk läggas ut. Yta runt träd som skyddas ska ha en diameter på 6 m.

För att inte skada nedhängande grenar under arbetet kan man, speciellt på yngre träd, med hjälp av väl skyddade rep eller vajrar tillfälligt hissa upp grenarna. Låga grenar som inte kan behållas av

utrymmesbrist ska kapas i förväg på ett fackmannamässigt sätt. Stammen ska alltid skyddas mot mekaniska skador.

Avverkning av träd och buskage får inte ske utan Samhällsbyggnadssektors tillstånd. I de fall tillstånd ges för avverkning av träd med stamdiameter över 15 cm på en höjd av ca 1 m över mark, ska detta kompenseras med motsvarande antal nya träd. Samhällsbyggnadssektorn ombesörjer plantering och etableringsskötsel, kostnaden debiteras sökanden.

Utrustning, såsom parkbelysning, bänkar, staket, lekutrustning m.m. som kommit till skada, ska ersättas med likvärdigt material. Detta gäller även växtmaterial.

8.2 Materialhantering

Växtmaterial som ska återplanteras ska jordslås på en skuggig och vindskyddad plats.

Förvaring och hantering av oljor, drivmedel och dylikt ska ske på sådant sätt att spill inte förekommer. Förvaring av dylikt får inte ske i planteringsyta eller intill träd.

8.3 Återfyllning

Återfyllning ska utföras i enlighet med senaste versionen av AMA Anläggning. Före matjordspålägg ska underbyggnaden luckras.

8.4 Slutlig återställning

Sökanden svarar för grässådd, plantering, återplacering av utrustning etc. Återställningen av överbyggnaden sker i en etapp. Återställning sker med tidigare separerade massor eller ny, ogräsfri matjord. Öppen jord ska hållas ogräsfri. Återställningen av planteringsytor ska utföras enligt anvisningar från Samhällsbyggnadssektor och med samma kvalitet som innan grävningen.

Gräsytor

Matjordstjocklek 200 mm. Matjordslager ska ha en överhöjning på 10 % av lagertjockleken. Sådd utförs med Svalöf Weibulls gräsblandning Park eller likvärdig, fröblandning 2,5 kg/100 m². Frö ska myllas ner och färdigsådd yta ska vältas med gallervält.

Träd och övriga planteringsytor

Matjordstjocklek 400 mm. Matjordslager ska ha en överhöjning på 10 % av lagertjockleken. Återplantering av träd, buskar och annan vegetation utförs av Samhällsbyggnadssektor. Ledningsägaren har ansvar för att bekosta återplanteringen samt etableringsskötseln.

9. Befintligt material

All utrustning (t.ex. vägmärken, stolpar, soffor, papperskorgar, lekutrustning, gatsten, plattor, växtmaterial, reklamskyltar) som måste flyttas p.g.a. sökandens arbete, ska förvaras så att den inte skadas. Sökanden ska ordna plats för upplag under byggtiden. Skadad utrustning ska ersättas av sökanden med ny motsvarande. Detta gäller oberoende vem som äger utrustningen.

Upptagen eller uppriven utrustning och materiel ska lagras så att den inte kan användas för vandalism.

Överbliven materiel som ägs av Samhällsbyggnadssektor och kan återanvändas ska levereras till Samhällsbyggnadssektors upplagsplats.

10. Garantitid

Sökandens ansvar för onormala sättningar och andra fel som kan hänföras till åter-fyllnaden ska gälla under en garantitid på 3 år efter godkänd slutbesiktning. Fel ska åtgärdas omedelbart efter uppkomst. Även påverkan på vegetation omfattas av garantin. Vid instörtning intill grävningsarbetena ska sökandens ansvar gälla även efter garantitidens slut.

Sökanden ska anmäla arbetet till slutbesiktning senast 2 veckor efter trafikpåsläpp (trafikerade ytor) respektive färdigställande (grönytor). Kvalitetsdokumentationen ska överlämnas till Samhällsbyggnadssektor vid slutbesiktningstillfället.

Samhällsbyggnadssektor kallar till garantibesiktning före garantitidens utgång. Vid mindre arbeten kallas endast till garantibesiktning vid behov.

11. Ersättning

Sökanden ska ersätta Samhällsbyggnadssektor för administration och framtida ökade kostnader för underhåll m.m. av de ytor där grävning förekommit.

Sökanden kan bli ersättningskyldig för ökade driftskostnader som uppstår för Samhällsbyggnadssektor under byggnadstiden, t.ex. begränsad framkomlighet för snöröjningsfordon.

Ersättningarnas storlek framgår av vid varje tillfälle gällande taxa, som fastställts av kommunfullmäktige.

12. Inmätning

Sökanden ska dokumentera läge, typ och omfattning av ledning eller annan anordning som placeras permanent på eller i allmän platsmark. Inmätning ska göras med en centimeters noggrannhet i koordinatsystemet SWEREF 99 13 30 RH200. Sökanden ska kostnadsfritt överlämna dokumentationen till Samhällsbyggnadssektor vid slutbesiktningen.